

Valentine Kalan
654 W. 161 St.
New York, N.Y. 10032

AMERICAN IN SPIRIT
EIGN IN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 247

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, DECEMBER 26, 1973

LETO. LXXV. — VOL. LXXXV

Novi grobovi

Anton Ogrinc

V petek, 21. decembra, je umrl na svojem domu na 6414 St. Clair Avenue 90 let stari Anton Ogrinc, po domače Boštajev, rojen v Domžalah, od koder je prišel v ZDA l. 1907. Leta 1909 je odprl mesarijo na Glass Avenue in ostal tam do 1918. Po 5 letih je odprl novo mesarijo na 6414 St. Clair in jo vodil do svoje upokojitve leta 1957. Bil je mož Rose, roj. Fabjan, oče pok. Antonie, Ernesta A. dr. Lawrence B., Hermana F. in Raymonda, 29-krat stari oče, 3-krat prastari oče, brat pok. Mary Cook in pok. Helen Čuk. Pokojnik je bil član Društva Najsv. Imena pri Sv. Vidu, Cleveland Council No. 733 Knights of Columbus, Baragovega dvora Kat. borštarnarjev št. 1317, KSKJ št. 25 in ADZ št. 1. Pogreb je bil v ponedeljek, 24. decembra, ob 10. iz Grdinovega pogrebnege zavoda na E. 62 St., v cerkev sv. Vida ob 10.30, nato na Kalvarijo.

Anton Papes

Po dolgi bolezni je umrl v Suburban bolnišnici 81 let stari Anton Papes, doma v Višnji gori, od koder je prišel v ZDA l. 1910 in živel 30 let na 1225 E. 72 St., dokler se ni z družino preselil l. 1951 na 2065 Random Rd. Do leta 1961, ko je šel v pokoj, je bil zaposlen skozi 20 let v MBM livarni. Bil je mož Ane, roj. Kamby, oče pok. Antona Jr., Edwarda, Doris Musarra, Larryja, Elnore Sporzo in Josepha, brat Louisa, Frances Majestic in Ignacija (Jug.), 23-krat stari oče, 15-krat prastari oče. Pokojnik je bil ustanovni član ADZ št. 1. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnege zavoda na 6502 St. Clair Avenue v petek ob 8., v cerkev sv. Vida ob 9., nato na Kalvarijo. Na mrtvaški oder bo položen nocoj ob sedmih.

Charles G. Brodnick

V 83. letu starosti je po dolgi bolezni v nedeljo umrl v Slovenskem domu za ostarele na Neff Road Charles G. Brodnick, 19841 Pasnow Ave., Euclid, rojen v Velikih Laščah, od koder je prišel v Ameriko pred 65 leti, zaposlen do svoje upokojitve pred 17 leti pri White Motor Co. kot mizar. Bil je član Društva Slovenec št. 1 ADZ in Kluba slovenskih upokojencev v Euclidu. Bil je vdovec. Žena Helen, roj. Marheva, mu je umrla junija 1972. Zapušča hčerki Helen Strazisar in Dorothy Silc, vnuki in pravnuke. Bil je brat pok. Anne Lauako in pok. Josephine Hribar. Pogreb bo v petek ob 9.15 iz Zeletovega pogrebnege zavoda na 152 St. v cerkev sv. Križa ob 10. uri, nato na pokopališče Vernih duš.

Japonska omejuje svoje gospodarske načrte

TOKIO, Jap. — Vlada je odobrila novi proračun, ki omejuje nove izdatke za namenom zaviranja inflacije, ki je dosegla največji obseg v vseh izmed industrijsko razvitih držav.

Japonska je prav posebno prizadeta po oljni krizi in vlada je na svoji seji zmanjšala dodelitev olja elektrarnam in glavnim industrijam za 20% s 1. januarjem 1974.

Vremenski prerok

Oblačno z verjetnostjo dežja. Najvišja temperatura okoli 48 F (9 C).

Kongres končal delo brez zakona o energiji

Predstaniški dom se je uprl pritisku Bele hiše in oljnih družb ter doseženi sporazumu o konference zastopnikov obeh domov odklonil.

WASHINGTON, D.C. — Kongres je zadnjo soboto zaključil svoje letošnje zasedanje, ne da bi izglasoval zakonski predlog za reševanje krize energije. Konferenca obeh domov se je za zakonski predlog sporazumela in Senat se je podal pritisku Bele hiše in oljnih družb, ki so hoteli ertanje odstavka o davku, ki naj bi jim pobral prekomerne dobičke od neosnovanih poviškov cen olja in njegovih produktov.

V Predstaniškem domu so se pritisku uprli in niso sledili "predaji" Senata. Zakonski predlog, kot ga je odobrila Senat, so odklonili z 219:34 glasovom. Ko je bilo očitno, da ni več mogoče doseči kakega sporazuma o novem besedilu, ki bi bilo sprejemljivo obema zbornicama, sta se ti odločili za končanje letošnjega zasedanja in za začetek novega 21. januarja 1974.

Predsednik Nixon je tako ostal brez polnomočij, ki mu jih je predvideval zakonski predlog, pa izjavil, da razume, da je imel Kongres težave izglasovati zapleteni zakonski predlog. Obljubil je, da bo kljub temu storil vse, kar je potrebno za reševanje krize energije v okviru veljavnih zakonov in izrazil upanje, da bo Kongres naglo po vrnitvi na delo prihodnje leto izglasoval potrebni zakon za odločno reševanje krize energije.

Karpov najboljši šahist v letu 1973

MADRID, Šp. — Anatoli Karpov, ruski šahovski veleojster, ki je zmagal na 8. mednarodnem šahovskem turnirju v Madridu z zmago nad jugoslovanskim šahovskim veleojstvom Slovincem Albinom Planincem, je bil izbran za najboljšega šahista v letošnjem letu. Na drugem mestu je Robert Byrne, veleojster iz ZDA, med tem ko Bobbyja Fisherja niso vpoštevali, ker v letošnjem letu ni nikjer javno nastopil.

Olje iz držav ob Perzijskem zalivu v 1974 100% dražje

Države ob Perzijskem zalivu, ki prodajajo svetu olje, so na sestanku v Teheranu zadnjo nedeljo olje podražile za nad 100%.

TEHERAN, Iran. — Pred manj kot tremi leti je bila cena soda olja, na temelju katere so računali davke zanj, \$1,80, v preteklem oktobru so to dvignili na \$5.11, zadnjo nedeljo pa so na sestanku tu predstavniki držav, ki olje izvažajo, sklenili, da bo njegova cena s 1. januarjem \$11.65. Države, v katerih olje črpajo, bodo dobile za sod olja \$7, ko so dobile pred par leti povprečno le \$1!

Oljne družbe, ki vodijo črpanje in prodajo olja, bodo na temelju novih davčnih zahtev postavile nove cene. Kolikšne bodo te, zavisi od dejanskih stroškov črpanja olja, ki jih je iranski šah omejil na 13 centov za sod.

Podvojitev cene olja bo imela močan vpliv na gospodarstvo vsega sveta. Industrijske države, ki olje kupujejo, bodo prišle v težave pri svojih zunanjih plačilnih bilancah. Visoke cene bodo nujno omejile porabo olja in njegovih izdelkov. Posebno hudo bodo prizadete države v razvoju in nerazvite, ker bo olje za nje enostavno predrago.

Iranski šah je ob objavi novih, podvojenih cen olja pozval razviti svet k razgovoru z državami, izvoznici olja. Na njih naj bi določili stvarno novo ceno olja v skladu z drugimi viri energije. Cena olja naj bi bila najmanj toliko, kot bi stalo olje pridobivano iz oljnega škričljavca v ZDA ali iz oljnega katrana ob reki Athabasci v Kanadi.

hista v letošnjem letu. Na drugem mestu je Robert Byrne, veleojster iz ZDA, med tem ko Bobbyja Fisherja niso vpoštevali, ker v letošnjem letu ni nikjer javno nastopil.

Billy Graham sodi, da je Nixon napačno presojal okoliščine

WASHINGTON, D.C. — Znan evangeljski pridigar Billy Graham, ki je vodil nedavno nedeljsko bogoslužje v Beli hiši, je v obsežnem članku lista "Krišćanstvo danes" dejal, da je predsednik Nixon večkrat napačno presojal razmere in ljudi in da je storil napak, ko se je v Beli hiši "ločil" od ljudstva.

Billy Graham, ki je znan kot Nixonov prijatelj, je izjavil, da bo ohranil zaupanje v Nixona, "dokler ne bo na razpolago več dokazov" proti njegovemu sedanjemu stališču.

"Jaz mislim, da je bilo mnogo njegovih sodb zelo revnih, zlasti pri izbiri določenih ljudi," je dejal Billy.

Pokojnine povišane

Kongres je odobril postopno povišanje pokojnin Social Security za 11%.

WASHINGTON, D.C. — Kot je bilo napovedano, sta obe zbornici Kongresa potrdili predlog o povišanju pokojnin Social Security, o katerem se je preje sporazumela konferenca zastopnikov obeh zbornic. Predlog je bil poslan v Belo hišo predsedniku v podpis.

Okoli 30 milijonov upokojencev Social Security bo v letu 1974 dobilo 2,2 milijone dolarjev več v pokojninah. Te bodo povišane 7% z marcem, v čem, ki jih prejmejo upokojenci 3. aprila, in za 4% z junijem, v čem, ki jih prejmejo upokojenci prve dni julija.

Povišanje pokojnine bodo kriili s povišanjem vsote, od katere se plačujejo prispevki za Social Security. Ta bi bila sicer povečana s 1. januarjem 1974 od \$10,800 na \$12,600, po novem zakonu pa bo na \$13,200. Se nadalje bosta uposlenec in poslodajalec plačevala za vsakega zavarovanca 5,85% zaslužka.

— Država Teksas je imela 8 različnih glavnih mest, predno je postala država ZDA.

RAZGOVORI V ŽENEVI POTEKAJO ZADOVOLJIVO

Razgovori o ureditvi sporov na Srednjem vzhodu so se začeli z ostro izmenjavo besedi med zastopnikoma Egipta in Izraela, pa se nadaljevali v mirnem ozračju. Za enkrat je na delu le vojaška komisija za umik izraelskih in egiptskih čet.

ŽENEVA, Šv. — V petek, 21. decembra, so se tu začeli razgovori med Egiptom, Jordanijo in Izraelom pod predsedstvom glavnega tajnika ZN Kurta Waldheima in pod sonačelstvom ZDA in ZSSR. Sirija svojo zastopstva ni poslala, četudi je preje načelno pristala na razgovore.

Zunanji minister ZSSR A. Gromiko je poudaril potrebo po mirni rešitvi spora in pozval Izrael, da se umakne z zasedenega arabskega ozemlja. Državni tajnik dr. Kissinger je bil v svojem govoru nepristranski, poudarjal je potrebo po mirni rešitvi spora.

Izraelski zunanji minister Aba Eban je pripomnil, da je Izrael na konferenci osamljen, ker se je sovjetski zunanji minister jasno postavil na arabsko stran, med tem ko je zastopnik ZDA ostal nevtralen. Egiptski zunanji minister Fahmy je odgovoril Ebanu precej ostro in poudarjal osamljenost Izraela v njegovih zahtevah, stališčih in dejanjih. Slično, le umirnejše stališče je zavzel jordanski predsednik vlade Rifai.

V soboto je bila tajna seja, na kateri so sklenili, da se bodo vojaški zastopniki Egipta in Izraela takoj lotili dogovora o ločitvi egiptskih in izraelskih čet na področju Sueškega prekopa. Pri teh razgovorih bo delno soudeležen tudi zastopnik ZN.

Izrael se je pripravil na postopno umakniti preko prekopa in nato od tega na prelaze, ki vodijo v notranjost Sinajskega polotoka. Pri tem vztraja, da se egiptske oborožene sile umaknejo na zahodni breg prekopa o zemlje vzhodno od tega pa do novih izraelskih položajev naj pride pod nadzor čet Združenih narodov.

Razgovori v soboto so potekali v skoraj prijateljskem razpoloženju, sproščeno in poslovno. Glavni tajnik ZN Kurt Waldheim je dejal, da je "zelo srečen" ob začetku te konference, ki kaže, da so ZN še vedno "koristno orodje", če so uporabljeni na prav način.

Ameriški državni tajnik dr. H. Kissinger je v soboto pred svojim odletom domov dejal: "Odhajam z upanjem. V bistvu smo dosegli, za kar smo prišli sem. Seveda bo pot do miru na Srednjem vzhodu dolga in včasih boleča."

Za enkrat je na delu le vojaška komisija, ki bo skušala v bližnjih dneh doseči sporazum o umiku izraelskih in egiptskih čet s sedanjih položajev. Ne pričakujejo nobenega odločilnega sklepa pred 31. decembrom, ko imajo v Izraelu parlamentarne volitve. Sele, ko bo imel Izrael novo vlado, bodo razgovori stekli znova v polnem obsegu.

Zadnje vesti:

BEIRUT, Lib. — Organizacija arabskih izvoznikov olja je objavila včeraj, da bo povečala črpanje za 10% z novim letom in dobavljala olje "prijateljskim" državam, med katere je sedaj prišeta tudi Japonija, olje v polnem obsegu potreb, med tem ko ga bo še dalje zadrževala pred uvozom v ZDA, Nizozemsko, Portugalijo, Rodezijo in Južno Afriko. WASHINGTON, D.C. — Squipina protivojnih aktivistov je demonstrirala včeraj pred Belo hišo in 6 od njih je policija prišla.

CINCINNATI, O. — Tu je v negovališču umrla včeraj 78 let stara mati guv. Johna J. Gilligana Blanche Gilligan. Pogreb bo v petek. Poleg sina Johna je zapustila še moža Harryja ter otroke Mrs. Jean Derrick, Harryja Jr. in Franka.

ANKARA, Tur. — Včeraj je umrl ismet Inonu, 89 let stari sodelavec Kemala Ata-Turka, ustanovitelja moderne Turčije.

ŽENEVA, Šv. — Včeraj so bile tu končane priprave za začetek vojaških razgovorov med Izraelom in Egiptom v okviru mirovne konference. Razgovorom bo predsedoval gen. Ensio Siilasvuo, Finec, poveljnik čet ZN na Srednjem vzhodu, slično kot pri razgovorih na cesti Kairo-Suez pri km 101, dokler niso bili ti 29. novembra 1973 prekinjeni.

WASHINGTON, D.C. — Car energije W. E. Simon je včeraj v razgovoru s sodelavci Washington Post dejal, da po vsej verjetnosti v ZDA ne bo uvedena prodaja gasolina na nakaznice, ni pa izključeno, da bodo te natisnili in pripravile vse potrebno za njih izdajo, če bi se potreba po tem le kako pojavila.

GUAYACIL, Ekv. — Ko se je v ponedeljek prevrnil preobložen brod, ki vozi tu, je najmanj 150 ljudi utonilo.

HOUSTON, Tex. — Astronavta Gerald P. Carr in William R. Pogue sta bila včeraj skoraj

Iz Clevelanda in okolice

Pravni direktor

v Euclidu odstopil — Pravni direktor v Euclidu Robert Debevec, sin pok. Jakoba Debeveca, urednika in solastnika Ameriške Domovine, je po dveh letih in pol odstopil kot pravni direktor mesta Euclida, ker je preveč zaposlen v svoji lastni odvetniški pisarni. Poudaril je pri odstopu, ki ga je sporočil županu H. Knuthu še pred volitvami 6. novembra, da njegov odstop nima nobene zveze s politiko. Preje je izgledalo, da je položaj pravnega direktorja v Euclidu le delna zaposlitev, pokazalo se je med tem, da je to polna zaposlitev, ki zahteva poln delovni teden! Roberta Debeveca bo nasledil kot pravni direktor njegov dosedanj po pomočnik Patrick Rocco.

Kdo je zamenjal —

Kdor je na seji Kluba Ljubljana zamenjal svoj dežni plašč s tujim, je prošn, da to sporoči lastniku na tel. 261-1735 ali pa se osebno zgleda na 556 Lloyd Rd.

Podpora šoli —

Pevski zbor Korotan je poklonil Slovenski šoli pri Mariji Vnebovzeti lepo božično darilo, za kar se mu ta toplo zahvaljuje.

Asesment —

Tajnik Društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ bo poudiral nocoj od 6. do 8. asesment v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

Pošta ZDA zmanjšala svoj primanjkljaj

WASHINGTON, D.C. — Pošta ZDA je zmanjšala svoj primanjkljaj v letu 1973 na nekaj izpod 13 milijonov dolarjev napram 175 milijonov lani in 205 milijonov v letu 1971. Pri tem je zmanjšala število osebja na 5,000 kljub temu, da se je promet povečal za 2,5 milijonov kosov pošte.

Svet za življenjske stroške je zadnji teden zmanjšal povišanje poštneine, ki ga je Pošta predvidela za 1. januar letos, za 15%. S tem je odpadla možnost povišanja poštneine pristojbin s 1. januarjem 1974. Do te ne bo prišlo pred marcem 1974.

V tujini rojeni

NEW YORK, N.Y. — Okoli dve petini vseh v tujini rojenih prebivalcev ZDA živi v državah New York, Pennsylvania, Massachusetts in New Jersey. Druga njihova glavna središča so v Ohio, Michigan in Illinois.

7 ur izven vesoljskega laboratorija in napravila več posnetkov kometa Kohoutek, ki naj bi znanstvenikom pomagali razrešiti tajne vesolja, med njimi začetek našega osončja pred kakimi 5 milijoni let. Astronavti bodo verjetno morali skrajšati svoje bivanje v vesolju, ker preostala girokopa ne delujeta v redu, eden pa je odpovedal že pred tedni.

MOSKVA, ZSSR. — Sovjetska astronavta sta se danes po 8 dneh srečno vrnila iz vesolja, ko sta izpolnila svoje naloge, je objavil Tass.

OTTAWA, Kan. — Včeraj je Mrs. P. Trudeau, 25 let stara žena predsednika kanadske vlade, rodila drugega sina, točno dve leti po prvem, Justinu Pierru, rojenem na Božič 1971.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:
\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:
\$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:
\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months

Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83 No. 247 Wed., Dec. 26, 1973

Odkritje iz primerjave

I.

Področje primerjanja bo omejeno na socialno-gospodarski sektor in v tem sektorju na moderno industrijsko dejavnost dveh ostro med seboj tekmujočih vodilnih sistemov današnje družbe, komunizma in kapitalizma. Primerjava ne bo tekla med klasičnim vzorcem kapitalizma, kot ga je oznanjal njegov oče A. Smith in kakor ga poznamo tudi iz analize Karla Marxa (Das Kapital) na eni strani, in "pravovernim", izvirnim naukom komunizma iz šole Marxa in Engelsa, ki se je praktično izživel in se dejansko še danes izživlja v leninizmu sovjetskega tipa na drugi. Rekli bi, da sta to dve skrajnosti, tako daleč odmaknjeni druga od druge, da bi bilo komaj mogoče govoriti o stičnih točkah za potrebo primerjave.

Za primerjanje se bomo raje poslužili tistih oblik obeh sistemov, ki so najdelj odmaknjene od klasičnih, prvotnih izvirnikov, radi česar se tudi najbolj približujeta v socialno-gospodarski stvarnosti drug drugemu in je zatore primerjava ne samo lahko izvedljiva, ampak kar izživajoča. Šlo bo torej za kapitalizem moderne dobe in vsebine, v katerem najdemo kljub osnovni usmerjenosti proti denarju in dobičku, izrazite elemente "razkropljenega" lastništva kapitalnih sredstev med čim širše plasti delničarjev (ljudski kapitalizem), aktivne sledove socialnega čutenja in socialne odgovornosti. To so močni tokovi v sodobnem kapitalizmu; še vedno sicer priznavajoč temeljno ekonomsko idejo klasičnega izvirnika, vendar upošteva terjatve in zahteve moderne industrijske družbe, v kateri naj ima delovni človek svoj delež pri dobičku (ponekod tudi pri upravi podjetja), mora biti deležen socialne zaščite, se mu priznava pravica do pokojnine itd. Ni sicer mogoče trditi, da v kapitalističnem svetu ta moderni koncept prevladuje (je na zemlji še dovolj "klasičnega" kapitalizma!), vendar je mogoče reči, da gre razvoj izrazito v novo smer.

Tudi pri komunizmu, zgrajenem na dokaj okostenelem nauku marksizma, čas in razvoj ter praktična uporaba nauka v vsakdanjem življenju napravijo svoje. Kajti teoretična načela v učbeni knjigi so eno, življenje po teh načelih pa je drugo. Tako doživljamo v našem času, da se tudi komunistična stvarnost v nekaterih področjih življenja polagoma spreminja, se prilagaja osebnim okoliščinam, ki niso povsod enake, kar velja v prvi vrsti za gospodarsko dejavnost človeka. Vidimo, kako je zgubilo na veljavi osnovno marksistično načelo, da naj delovni človek dela po zmogljivosti, dohodek pa dobiva po potrebi. To stališče je v navzkrižju ne le s človeško naravo, marveč zlasti z zakonitostjo gospodarske stvarnosti, ki ob takem pravilu ne more uspevati. Planirano in dirigirano gospodarstvo prav tako ne more priti na zeleno vejo. Popolna socializacija in kolektivizacija se bolj in bolj izkazuje za škodljivo, posebno v kmetijstvu, radi česar jo komunisti opuščajo, dopuščajoč (zaenkrat v omejenih obsegih) zopetni razmah zasebnih kmetij in podjetij. Umetno reguliranje cen in planirano trgovinsko izmenjavanje se umika svobodnemu tržišču, ki je slej ko prej najboljši uravnavalec cen in izmenjave. Tako daleč gre v nekaterih "socialističnih" državah ta razvoj, da se kapitalistični in komunistični sistem v nekaterih točkah dotikata in krijeta in ni več zaznavne črte, kje se eden neha in začne drugi.

Na prvem mestu je v tem oziru brez dvoma Jugoslavija, kateri je do takega razvoja pripomogel izgon I. 1948 iz Kominforma in njen gospodarski naslon na Zapad kot posledica prvega. Komunistični strategiji in ideologiji, njim na čelu Edvard Kardelj, so začeli iskati rešilnega izhoda iz preteče katastrofe in pogruntali danes splošno znano krilatico "posebne poti v socializem". Na tej poti so tudi odkrili idejo **samoupravljanja**, ki je postala svetovno znana, dasi korenine te ideje niso iz komunističnega zelnika. Vendar so jugoslovanski komunisti prvi, ki jo skušajo praktično izpeljati na široki osnovi.

Zamisel delavskega samoupravljanja v podjetjih, ki so tam last družbe, je gotovo napredna pa tudi logična, vendar se komunisti pretirano bahajo z njo. Ima namreč veliko hibi in nedostatkov, med njimi v prvi vrsti tega, glavnega, da podjetij ne upravljajo delavski sveti, ampak vse-mogočni "managerji" (direktorji), za katerimi stoji partija. "Managerji imajo namreč v resnici ogromno moč, kar v podjetju vsi občutijo, toda ta moč je dejanska, ne pa pravno utemeljena... Managerji naj bi bili pravno odgovorni delavcem, v resnici so pa vsaj posamezni delavci njim podrejeni." (Dr. L. Sirc v Zborniku Svobodne Slovenije 1972, str. 119). Kardelj pravi (Protislovja družbene lastnine v sedanji socialistični praksi, Beograd 1972), da imajo ne toliko pravico kot dolžnost sredstva podjetja kot dobri gospodarstveniki upravljati vsi, ki v tem podjetju delajo.

Ko pride do prisvojitve dela dohodka za delavčvo osebno potrošnjo, poseže vmes država. Kardelj brani pravico države, da se vmešava v gospodarjenje, ker je nujno potrebna državna politika (planiranje) in zavestna akcija socialističnih društvenih sil. Z vseobsežno močjo managerja na eni, in državne uprave na drugi strani smo s samoupravljanjem neizurjenih delavcev precej pri koncu. Je lepo zvaneča beseda, s katero komunisti poudarjajo čisto ljudsko demokracijo in se z njo pred svetom ponašajo. Svrarno je demokracija v podjetju na papirju, v resnici pa jo je zelo malo.

Prihodnjič bomo postavili jugoslovanskemu samoupravljanju nasproti primer resnične industrijske demokracije na Švedskem, kjer vlada prava demokracija. Primerjava bo zanimiva in poučna.

L. P.

BESEDA IZ NARODA

IZPOD ZVONA SV. ŠTEFANA IN OKOLICE

CHICAGO, Ill. — Hitro tečejo dnevi in leta. Kmalu bo leto 1973 odšlo v zgodovino. Ob nastopu novega leta 1974 si bomo voščili vse najboljše: zdravja, sreče, božjega blagoslova. Brez tega bodo vsa naša prizadevanja, pa tudi prizadevanja državnih vodnikov brezuspešna. Nič ne vemo, kaj nam bo prineslo leto 1974. Na obzorju so temni oblaki kljub lepim besedam. V mednarodnem svetu nemir in nezaupanja in pa — sovjetska zahrbtnost, doma pa pomanjkanje energije: olja, plina in brezposelnost... Pa vendar, zaupajmo v Njega, ki lahko vse neprilike obrne nam v dobro!

Ko se bodo drugi veselili in bo pokal šampanjec ter z bučnim veseljem vzeli slovo od starega leta in pozdravili novo leto, bom jaz vzel kako knjigo v roke, poslušal slovenske plošče in ob nastopu novega leta želel sam sebi uspeh pri tem kavanju, Ameriški Domovini pa lep kup novih naročnikov, bom tiho, morda tudi naglas odžebiral deseto rožnate vence. Tako bom pozdravil novo leto. Mislim, da je za starega moža to najboljši način.

V soboto, 15. decembra, so pokopali spet eno slovensko korenino. Umrli je zadet od kapi g. John Sever v starosti 82. let. Bil je direktor pri slovenskem denarnem zavodu Reliance Savings & Loan Assn., pri fari preglednik računov, član več društev. Ohranimo ga v lepem spominu!

Podružnica Slov. ženske zveze št. 2 je priredila v nedeljo, 9. decembra, pravo lepo božičnico za mladinske člane podružnice s prav pestrim programom. Program in obdarovanje so pripravile marljivo sodelavke pri Zvezi Mrs. Corinne Leskovar, Fanika Humar in Margie Prah Leff.

Se ena vesela vest iz te podružnice: na letni seji je zapihal nov, svež veter. Čeravno zima, zgleda, da nastopa tukaj pomladno vzdušje. Izvoljen je bil novi odbor, v katerem so: Mrs. dr. Marija Bernik, zdravnica; podpredsednica Mrs. Nežka Gaber, registrirana bolničarka; tajnica Mrs. Fanika Humar, blagajničarka Mrs. Lillian Putzel, zapisničnica in poročevalka za angleški del Zarje Mrs. Corinne Leskovar. V nadzornem odboru so ge. Jennie Puhek, Maria Kravec in Ana Gaber. Sedaj pa ženske zavijajte rokave in pokazite, da "slovenska kri ne stali..."

Preužitkarji slovenske naselbine, da ne bo zamere, upokojenci so si uredili v prostorih nekdanjega otroškega vrta svoje prostore. Kaj tam delajo, ne vem. Verjetno mečejo pildke in igrato tarok. Ker za tako stvar nisem sposoben, čeprav sem bil v preminogih slovenskih farovžih, kjer so imeli kaplani in fajmoštri radi to zabavo, ni bilo časa, vsaj pri meni ne, za tarok, zato me s tem ne bodo privabili. Bom pa ob priliki le pogledal, s čim so ti naši penzionisti zaposleni. Boljše nekaj kot nič.

Gl. tajnica Slovenske ženske zveze ga. Fanika Humar je bila povabljen od krajevnega Kewanee's kluba, na kosilo, da članom te mednarodne organizacije je pove nekaj o slovenski delavnosti v Chicagu. Ga. Humarjeva je članom te organizacije — sami moški — prikazala dejavnost Slovencev v Chicagu pred vojno in po vojni. Kratko je povedala tudi najvažnejša razdobja v zgodovini Slovencev, pokristjanjenje, umešanje slovenskih vojvod na Gosposvetskem polju in sedanje prilike v Sloveniji. Žela je veliko priznanje.

Ce ne veste, kam bi šli na večer starega leta silvestrovat, potem kar mahnite v veliko svetoštevansko dvorano, kjer bo pravo slovensko silvestrovanje, ki ga prireja Slovenska radijska ura. Bo vsega dovolj na razpolago. Z udeležbo dajmo priznanje tej slovenski oddaji v Chicagu za njeno veliko kulturno delo.

Ker spet sneži, sem se spomnil, da je osebni zdravnik našega predsednika rekel, da predsednik "potrebuje mnogo več gibanja". To sem omenil sosedu Mihui. Ta se je nasmejal izpod mušcat in rekel: "Prava reč, naj gre vsaj za pol ure sneg kidat." Imeniten "exercize"! Jaz ga večkrat uveljavljam in mi ne škodi!

Beremo, kako komunisti povsod netijo sovraštvo proti ameriškim imperialistom. Zvemo pa tudi marsikaj, kako velekapital grabi dobičke pri olju n.p.r. in pri žitu, ki smo ga tako zastoj prodali Sovjetom. V "Kat. misijonih" sem bral, kar je napisal slovenski misijonar o. Joško Cukale, ki so ga komunisti spodili, ko je prišel na obisk na Vrhniko. Tako je povedal: "Komunizem in kapitalizem sta ena in ista zver z dvema obrazoma. Komunist bi se pogajal s hudičem, čeprav v njega ne verjame, če je prepričan, da bi ga okrog prinesel. Kapitalist bi se prodal hudiču, če bi kaj zaslužil." Mislim, da ima o. Joško Cukale popolnoma prav.

Mož in njegova ta "boljša polovica" sta se odpravljala na silvestrovanje. Mož je bil že zdavnaj "nared", ženka pa se je obirala v svoji spalnici. "No, pridi že, da greva!" kliče mož. — Ženka pa: "Samo eno minuto še, dragi moj." — "To mi že ponavljaš eno celo uro," se jezi mož. No, nazadnje ženka le pride. — "Poglej dragec, ali nisem lepa?" — "O, seveda," odvrne ježno poglavar hiše. "Lepa kakor kopri-va za plotom..."

Ob koncu leta 1973 in ob vstopu v novo leto 1974 želim vsem bralcem te kolone srečno, zdravo, uspehov polno leto 1974 in pa zvrhano mero božjega žegna. Ameriški Domovini pa še mnogo novih naročnikov. Tudi Ti, ki to bereš, lahko pri tem pomagáš!

Lepo vse pozdravlja
"Toti Štajerc"

— Okoli 15% družin v naši deželi ima po več kot en avtomobil.

Voščila misijonarja Poderžaja iz Indije

KALYANPUR, Ind. — Blagoslovljen Božič in srečno novo leto! Vse najboljše, najlepše in najzvišenejše na bo vaš delež, to vam iskreno želi misijonar iz Indije, ki se vas bo s tem namenom in prošnjami spomnil tudi pri polnočnici.

Letošnji Božič bodo z nami obhajali tudi nekateri izpreobrnjenici, ki so bili lani ob tem času še pogani. To je zelo veselo dejstvo, kajti bengalski misijon je kamnito in s trnjem porastlo polje dela.

Ce bo šlo vse po predvidenih načrtih in če je taka božja volja, se vidimo za Veliko noč v Clevelandu!

p. Stanko Poderžaj S.J.

Iz starega v novo leto

CLEVELAND, O. — Navada je, da se poslavljamo od starega leta, ki ga nam je bilo dano preživeti, v veseli družbi in prav tako smo pripravljani v novo leto stopiti z veselim srcem, ker upamo, da bomo izvedli z uspehom mnogo življenjskih načrtov.

V Baragovem domu bomo zato priredili SILVESTROVANJE, da se bomo razveselili v prijetni domači družbi, da si bomo nazdravili z kozarčkom dobrega vina ali temu podobno in za živahnije kroženje krvi, se bomo lahko zavrteli, ker nam bodo okrogle igrali sposobni mladi fantje: VESELI SVATJE.

Prepričani smo, da nikomur ne bo žal, če se bo oglasil in pomudil v veseli družbi na Silvestrovo v Baragovem domu na St. Clairu, 6304 je hišna številka.

P. B. D.

Z glavne seje Društva Ribnica št. 12 ADZ

CLEVELAND, O. — Naša glavna ali letna seja se je vršila v nedeljo, 16. decembra ob devetih dopoldne v običajnih prostorih.

Članstvo je dalo uradnikom zaupnico za dobro opravljeno delo v letu 1973.

Za 50-letnico obstoja Slovenskega narodnega doma na St. Clairju smo odobrili oglas za vsoto \$25.000 v spominskih knjižici. Društvo ostane član Slovenske narodne čitalnice.

Odbor za leto 1974 je sledeči: predsednik Joseph Okorn, podpredsednik Ivan Cendol, tajnik in blagajnik Joseph Ban, 1201 E. 168 St., Cleveland, O. 44110, telefon 481-2246, zapisnikar Louis Mrhar. Nadzorni odbor Louis Mrhar, Ivan Cendol ter Frances Tavžel. Zastopniki so: za konferenco SND na St. Clairju Frank Wirant, za Klub družtev Ivan Cendol, za Slovensko narodno čitalnico Louis Mrhar, zastopnika za Slovenski društveni dom na Recher Ave. Joseph Fabjancic ter Frances Modic, za Slovenski dom za ostarele Frank Plut. Za delegata za prihodnjo konvencijo ADZ sta bila izvoljena Joseph Ban in Joseph Okorn, njuni namestnici sta Frances Tavžel in Frances Modic. Zdravniki so vsi slovenski. Društvene seje se vrše vsake tri mesece in sicer na tretjo nedeljo v mesecu ob 9.30 dopoldne, v starem poslopju Slovenskega narodnega doma na St. Clairju, nasproti tajnikovega urada.

V letu 1973 je smrt posegla kar osemkrat v naše vrste. Odvzela nam je šest sobratov in dve sosestri. Njih imena so: Louis Merhar, John Komatar, Elmer Laskowski, Matt Modic, Joseph Medic ter Rudolph Schmoltz, sosestri pa Mollie Moze ter Mary Radovanic. V imenu našega društva izrekam žalujočim sorodnikom in prijateljem naših umrlih članov in

članic prav globoko sožalje, pokojni pa naj počivajo v miru.

Naša letošnja članska kampanja se naglo bliža koncu. Naša organizacija vedno potrebuje novega članstva. Bratje in sestre, vzemite si nekoliko časa in povprašajte sosedo, morda prijatelja ali sorodnika, ki še ni član naše domače organizacije Ameriške Dobrodelne Zveze, naj se ji pridruži. Sprejema se člane od rojstva pa do 60. leta starosti. Tisti, ki so brez zavarovanja, naj ne odlašajo, ker res ne vemo ne ure ne dneva, kdaj nas doleti nesreča.

Zelim Vam srečno, zdravo in uspešno novo leto ter Vas bratsko pozdravljam!

Joseph Ban, tajnik

Zahvala, pojasnilo in vabilo

FAIRFIELD, Conn. — Dva koncerta oz. dve slovenski zabavi slovenske glasbene skupine "Zvon" sta za nami. Proti vsemu pričakovanju sta obe prireditvi izredno dobro uspeli. Seveda ne gre v tem zahvala samo pevcem Zvona, ampak gre predvsem zahvala vsem, ki so količkaj pomagali, sodelovali in še prav posebej hvala našemu prijatelju Tonetu Osovniku, ki se je trudil, da je pripeljal na ti prireditvi s seboj tako lepo število Njujorčanov. Vam pa, slovenske sestre in bratje v New Yorka, hvala za obisk in zaupanje in rečem samo še enkrat: Na zopetno svidenje!

Pa vse to ne bi bilo dovolj, ko se teh zabav ne bi udeležili naši srenjčani iz Fairfielda in okolice, ki so lačni slovenske besede in pesmi. Da pa je vse tako lepo uspelo, da smo imeli na teh prireditvah res domače jedi in pecivo, gre posebna hvala našim materam in ženam, ki so pokazale pravo moštrovino slovenskega kuhanja in peke.

Ti prireditvi v preteklem letu sta pokazali, da je zanimanje za slovensko pesem še veliko med našimi ljudmi, da jih je še vedno dovolj, ki se radi udeležujejo takih slovesnosti, da se zabavajo v slovenski družbi. Samo res škoda, da je Zvon edini, ki vse to našim ljudem preskrbi. Mnogo več takega bi lahko bilo, toda tisti, ki imajo za to mnogo več možnosti in finančnih sredstev, žali Bog, spijo spanje pravičnega.

Ker me mnogi sprašujejo, zakaj takih prireditev ne naredimo v dvorani slovenske cerkve sv. Križa, sporočam sledeče: Prosili smo za dvorano, pripravljeni bi bili za njo tudi plačati, kolikor bi pač zahtevali, pa je pismo, ki smo ga poslali priporočeno cerkvenemu odboru, da odloči glede dvorane, bilo prestraženo in odgovor je bil NE.

Pa si tega odloka nismo vzeli preveč k srcu. Odločili smo se poiskati drugo dvorano in dobili smo jo. Ko smo peli ob slovesnosti zlate poroke družine Us, smo spoznali, da akustika v novi dvorani sv. Križa ni dobra in tako smo bili z "ne" kar zadovoljni. Akustika v najeti dvorani je bila mnogo boljša.

Ob koncu se še enkrat zahvaljujemo iz srca prav vsem, ki ste količkaj pripomogli, da je vse tako lepo uspelo. Vem, da vam je pri srcu slovenska stvar. Torej najlepša hvala, Vama, Minka in Ivan Horvat, Vama, Anica in Zdravko Hribar, Vam, gospa Jurman, Vama, Stanko in Hilda Mally, Tebi, dragi brat Hrvati Simon in Tvoji ženkici Marijani Mirkov, Vama, Franci Kastelic in Vinko Razdrih. Vam pa, draga Dorothy, Greti, Hanca, Marija in Terezka, ki ste dobre in zveste žene svojim možem, hvala za Vaš trud. Naš uspeh je Vaš uspeh in le s ponosom naprej, slovenska pesem naj še dolgo živi v Fairfieldu in njegovi okolici!

Pa seveda Vam, Usova mati,

Pridi, božje Dete

Hvalnice donijo Ti za rojstni god, smrtno le sovraži Te samo Herod.

Kliče Te in vabi vrsta bornih koč: "Skrij se, božje Dete k nam na sveto noč!"

Željno se odpira Betlehem — srce, lučke so prižgane, sence v mrak beže.

Rad bi Ti prepeval z angeli naglas, božal in objemal ves božični čas.

Materi v naročje naj Te položim, z Jožefom Te molim, z njim v Egipt bežim.

Pridi, božje Dete, pust je zimski dan. — Beži pred Herodom v moj preprosti stan!

Limbarski

stoteri Bog lonaj za vas Vaš trud, ki ga imate z Zvonom. Vaše dobrote in darežljivosti ne bomo lahka pozabili. Bog Vas naj ohrani še dolga leta med nami!

Vam pa, drage Slovenke in Slovenci iz sosednje njujorške, kakor tudi naše tukajšnje srenje, hvala za zaupanje. Ako Bog da, vas bomo poskušali vsaj dvakrat na leto porazveseliti z našimi lepimi slovenskimi pesmimi, kakor tudi z domačo glasbo in zabavo, poskušali vam bomo tukaj v tujini vsaj malo nadomestiti nebesa pod Triglavom, poskušali bomo s svojimi skromnimi silami olajšati izgubo nam drage domovine, katero smo morali zapustiti, poskušali bomo z vsemi svojimi močmi, ne samo vam, ampak tudi nam samim, pripraviti nekaj lepih uric pravega domačega veselja. Vse vas naj Bog živi ter kličemo vsem še enkrat: Na svidenje v novem letu 1974!

Armin Kurbus

Prof. Pavle Verbic umrl

LEMONT, Ill. — Zjutraj na praznik Kristusa Kralja, 25. novembra, je umrl v Argentini prof. Pavle Verbic. Zapustil je pet otrok in ženo Štefko, roj. Misjak, vse v Moronu in Buenos Airesu. Se pred kratkim je s svojimi prijatelji slavil svojo 60-letnico rojstva (Ljubljana, 29. marca 1913), vendar je pisal svoji teti Lojzki Verbic v Joliet, da se ne počuti dobro.

Pavle je bil sin profesorja botanike na humanistični gimnaziji Franceta Verbica, ki je ob svoji smrti prosil svojega prijatelja dr. G. Rožmana, da bi bil za varuha njegovima sinovima Francetu in Pavletu. Pavle je maturiral v škofskih zavodih leta 1935 in v letih 1939/40 diplomiral na ljubljanski univerzi iz botanike in biologije. Dr. Korošec ga je povabil v Beograd, v svoje tajništvo za eno leto, za tem je do svojega odhoda v tujino Pavle učil na humanistični gimnaziji v Ljubljani. V begunstvu je učil še tri leta v Trstu do odhoda v Argentino.

Pokojni je bil veren katoličan in je ljubil svoj narod. Našel je v prof. Ehrlichu svojega mentorja in njegovim idealom je Pavel ostal zvest do konca. Doživel je med svojimi rojaki mnogo razočaranj, ker je bil dosleden "stražar", zapisal je svoje prepričanje v Državo in Smer: Hotel je postaviti trdne cilje in zbuditi zavest slovenske državnosti in je veroval, da ima Bog tudi za ta narod svoja pota in cilje.

Priporočam ga v molitev vsem prijateljem in vsem, ki ste ga poznali. Družini naše iskreno sožalje!

Dr. K. Langerholz

Josip Jurčič:

CVET IN SAD

Izvirni roman

OSEMINDVAJSETO
POGLAVJE

Blizanje

Z ranjencem je šlo hitro na bolje, bolj hitro, nego je zdravnik sodil. Prve dni je bila Pavlinja noč in dan pri njem, potem pa, ko se je okrevaj, prihajala je bolj poredko vprašat po njegovi želji, drugo postrežbo je imel od poslova.

Kako je bil ranjen in zakaj, vedel je Vesel zdaj sam. Sodnik je bil že prišel k njemu, narejal protokol ž njim in pri tej priliki je Vesel zvedel, da ga je na prigovor Neže udaril Sepec, katerega je zopet Neža, ob tisti uri v hosti skrita, prepodila, da je nekova pisma dobila, katerega so mu obljubili nazaj poslati.

Da so ta pisma v tujih rokah, to se mu je zdaj močno sitno zdelo. Zdaj — rečemo. Bil je namreč vseh drugih človek postal, mehak, dober z vsakim, prijazni, hvaležen. Lehko bi se bil že prenesti dal v svoje stanovanje, zdravnik je že dovolil bil, a vendar se je dal od gostoljubnega gospoda Gorca, dasi v prvi ni bil dobrega vtisa nanj naredil, rad pregovoriti, da je ostal še na pošti.

In tako nahajamo Leona pri njem, kateri ga je, izvzemši one dni, ko je s pogrebom stare tete komtese imel posla, vsak dan obiskal.

"O, hvala vam, da ste prišli. Dobro ste mi storili, kar sem vas prosil," reče Vesel Leonu, ko ga zopet pred seboj vidi, podpre obvezano glavo in pripoveduje, kako je dobil dopust za čez pol leta, več nego je treba, da se ozdravi, da bode torej mogel ostati do predpusta in tedaj navzočen biti pri Leonovem svatovanju, če ga le ta ne bode zaradi smrti stare tete na kasneje preložil.

"Tudi brez smrti moje tete ne bi bilo mogoče," reče Leon hladno, ker bralec bode uganil, kaj mu je na misel prišlo, namreč ono, kar mu je bila Pavlina zaupala.

"Vi včasih o tej zadevi niste tako hladno mislili," ugovarja profesor s smehom. "Morda se mi zdaj zato z odgovorom izglablje, ker sem vam tudi jaz včasih preosorno o tem predmetu govoril. Sram me je skoro malo, ali resnici na ljubo vam moram povedati, da sem zadnje dni svoje bolezni nekoliko izpremenil misli."

"Glede žensk?"

"Tudi. A poleg tega tudi sploh sem se svojega pesimizma skoro sramovati začel. Zdi se mi, da filozofija o slabosti sveta vendar ni prav zdrava. In če je nemara da meni v mladosti stari prijatelj nekoliko tega mišljenja vili, ne bi hotel, da bi vi meni kasneje za enacega kaj imeli zahvaliti se."

"Prav veseli me, ko vas slišim tako govoriti, ali..."

"Ne veste, zakaj? No, spominjam se, da ste mi enkrat, ko sem mislil, da se to jesen zdajnikrat vidiva, o svojem ženitovanju govorili. Vem, kako sem vam odgovarjal. Tačas vaše neveste še nisem poznal. Pozneje sem... slišal več in uganil... Zdaj, ko me je ta čudna usoda doletela in sem tu bolan ležal, videl sem, kaj dobra ženska premore. Obe deklici, sosebno starejša... vam namenjena... stregli sta mi, kakor bi jima brat bil, in to s tako ljubeznivostjo, kakršne je vendar res le sama ženska zmožna. Povem vam, da boste srečni ž njo. Blago srce mora imeti. Če ima tudi kako napako, no: meni se zdaj zdi, da dobrota odvaga vse drugo po dvojno."

Tako je profesor govoril, mehko in nenavadno, pa Leona nič pogledal, nego v strop zrl in nazaj položeno glavo z obema rokama objemal si. Leonu je bilo

baš prav, da ga profesor ni gledal. Kajti on je imel jako različnih čutov in misli na kopo. Videl je, da se prijatelju stara ljubezen in mladost povrača, slišal pa, da mu lastno ljubezen ponuja, videl, da izgubi svojo nado, a zopet radoval se, da v tem prijatelju nahaja vendar blago dušo. — To so bili vtisi lepi, veseli, pa tudi — smešnosti jim ni manjkalo.

"In, ne vem, če sem vam že povedal, ali ne," nadaljuje profesor, "jaz sem to deklico poznal že prej kot študent, pred osmimi leti. Človek bi ji ne poznal, da je mogoče toliko let."

"Vem dobro," odgovori zdaj Leon glasno.

"Veste? Kaj veste?" vpraša profesor in se sklone v postelji. "Da ste imeli prej znanje z njo," odgovori Leon in se nehoteno nekako pikro nasmehe.

"Kdo vam je to povedal?"

"Ona."

"Sama? A kako je pripovedovala?"

"No, da sta si dopisovala nekdanj, vi in ona, a vi ste potem obmolknili in do letos ste bili izginili za njo."

"Tako!" reče profesor, leže na zglavje nazaj in molči. Obmolči tudi potem, ko Leon začne druge reči govoriti, tako da poslednji zapazi, da je dobro oditi.

Zunaj sreča Leon gospoda ekspeditorja Kompleza, ki hoče po površnem, malo prijaznem pozdravu iti. Sploh je bil gospod Komplex še bolj malobeseden in nezadovoljen tu na pošti in je svojemu prijatelju levcu celo misel razodel, da pojde proč, drugam.

Leon ga vpraša, kje sta gospodični.

"Ka jaz vem?" odgovori Komplex neuljuden.

Tudi Leon je staval že večkrat to vprašanje z večjim zanimanjem nego denes in odšel bi bil brez iskanja gospic in slovsa od njiju, ko ne bi bila dva nova gosta v vežo stopila in ga pozdravila kot stara znanca: sodnik in baron Bremern.

"A, gospod Retelj, on more tudi slišati tisto mesto, pokažite." Tako govoreč se baron obrne k sodniku in ta mu s smehljajem izroči nekaj papirjev. "A to se more in sme le med prijatelji pokazati; pojmo tu notri h Gorcu," reče sodnik in vsi stopijo v veliko prtično izbo. Tam je bila slučajno Matilda. Baron je, pismo v rokah držeč, niti zagledal ni bil, temuče na sredi izbe stoječ, z zavzdigneno roko, klical: "Poslušajte, klasično." In zdajci je začel čitati visokoleteče, hladnim in nezanimanim ljudem — kako bi rekli — malo "pametno" mesto ter se je na koncu branja na glas smejal ter vprašal: "Ali ni lepa pisma dobival ta kislo-obrazni profesor?"

(Dalje prihodnjič)

KOLEDAR
društvenih prireditev

DECEMBER

31. — KOROTAN PRIREDI SILVESTROVANJE v dvorani SND na St. Clairju; za ples igra SONET.

31. — SDD na Recher Avenue priredi SILVESTROVANJE v svojih prostorih.

JANUAR 1974

12. — Slovenski športni klub pripravi "Zimski večer" v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Začetek ob 7.30.

19. — "Pristavka noč" v Slov. narodnem domu na St. Clair avenue.

26. — Društvo Kristusa Kralja št. 226 KSKJ bo praznovalo 45-letnico obstoja z večerjo.

FEBRUAR

16. — Federacija Ameriških Slovencev priredi banket in ples v SND na E. 80 St. Začetek ob 5. uri.

16. — Federacija Klubov slovenskih ameriških upokojencev

priredi banket v SND na E. 80 St. Začetek ob 5. uri.

APRIL

20. — DSPB TABOR priredi svoj spomladanski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Igrajo "Veseli Slovenci". Začetek ob 7.30 zvečer.

27. — KONCERT PEVSKEGA ZBORA KOROTAN ob 7.30 zvečer v SND na St. Clairju; po koncertu zabava s plesom.

JUNIJ

13., 14., 15. in 16. — Farni karneval pri Sv. Vidu.

OKTOBER

19. — Klub neburških slovenskih upokojencev priredi večerjo in ples v SND na E. 80 St.

NOVEMBER

24. — Dawn Choral Group poda svoj letni koncert v Slovenskem društvenem domu na Recher Avenue v Euclidu. Začetek ob 4. popoldne.

PEPEL SE UMIKA

Na islandskem otoku zdaj stroji odkopavajo stavbe, ki sta jih po ognjeniškem izbruhu pokrila pepel in lava.

Prebivalci ribiškega mesteca Westmannaeyjar na otoku Heimaey ne bodo pozabili tiste januarske noči, ko se je ognjenik Helgafjell zbudil iz tisočletnega spanja in je kazalo, da bosta lava in pepel zasula naselje s predelovalnicami rib. Kako je tam zdaj?

Sredi julija so opazili, da je iz novega ognjeniškega stožca nehala teči lava. Izseljeni prebivalci so se začeli vračati. Takrat so severni oddajniki posredovali posnetke o posledicah katastrofe. Na srečo je ognjenik zadnje čase bruhal lavo proti vzhodu v morje, kjer se je površina Heimaeya povečala za tri kvadratne kilometre.

Ognjenik je uničil 400 izmed skupno 1200 stavb na otoku, kjer je živel okoli 5.000 ljudi.

Razdejana je tudi ena izmed treh predelovalnic rib. Obiskovalcu nekoč zelenega naselja zdaj škriplje pod nogami zrnat pepel, katerega plast je na vzhodni strani tako debela, da le konice brzojavnih drogov kažejo zasilno pot.

Skoraj 400 ljudi se je ves čas borilo z lavo in pepelom. Ko se je tok lave usmeril proti mestu, so ga skušali zadržati z močnimi curki vode iz Atlantika. Tako je nastal do 12 metrov visok nasip strnjene lave, ki je z vzhodne strani varoval mesto. Zdaj tam brnijo stroji, ki luščijo hiše in ulice iz črnih plasti lave in pepela. Strokovnjaki pripravljajo načrte za obnovo mesta, katerega ribiči so delali ves čas, čeprav so morali ribe voziti v druga pristanišča.

VESTI
IZ SLOVENIJE

Lipica lepo obiskana

Znana kobilarna Lipica, kjer so doma znani "lipicanarji", je vedno bolj privlačna in bolj obiskana. Čreda malih konj je narasla na 180 in pričakujejo, da bo v par letih dosegla predvideno število 250, med njimi 50 plemenskih kobil.

Zgradili so novo pokrito jahalnico v olimpijskem merilu in poskrbeli za vse stranke in tujkoprometne prostore. Poleg hotela gradijo tudi pokrit plavalni

bazen, ki naj bi bil v prihodnjem maju že na razpolago za goste.

Nič več v Nemčijo

Zaradi pomanjkanja pogonskih goriv je zašla nemška industrija v težave in bo nujno omejila obrate. Zato je minister za delo W. Arendt objavil, da podjetja v Zvezni republiki Nemčiji ne smejo več sprejemati na delo novih delavcev iz držav, ki niso članice Evropske gospodarske skupnosti. Prizade-

ti so predvsem Jugoslavlani. Minister je dejal, da tisti, ki so že zaposleni, nimajo razloga za resno skrb, pa dodal, da do tega lahko še pride, če bo pomanjkanje goriva trajalo dalje.

V slučaju daljše brezposelnosti morajo torej delavci iz Jugoslavije računati na to, da bodo morali domov. Tako bodo arabski prijatelji Titu pomagali priversti delavce iz tujine domov, kjer pa ne bodo vedeli z njimi kaj početi.

V Jugoslaviji se bo v tem slučaju povečala brezposelnost, zmanjšal pa se bo istočasno tudi dotok deviz iz tujine, ki je doslej kril velik primanjkljaj v zunanji plačilni bilanci.

Zemljo bodo osuševali

V Sloveniji, ki ima skupaj 655.000 hektarov obdelovalne zemlje, je 148.000 ha zamočvirjenih zemljišč, od tega 80.000 v severovzhodnem delu republike, kjer so možnosti za razvoj kmetijstva najboljše. Tako je v dogovor s tajništvo za kmetijstvo in gozdarstvo splošna vodna skupnost Drava-Mura izdelala program za izboljšanje 17.000 ha zamočvirjenih površin na območjih agrokombinativ Maribor in Lenart, kmetijskih kombinativ Slovenska Bistrica, Ptuj, Slovin-Ormož, Ljutomer, Gornja Radgona itd.

Ljubezen govori nocoj

Nocoj Ljubezen govori tako iskreno in prijazno. In kjer preganjana molči — kako je tam življenje prazno!

Skrivnostno srcem šepeta, kot nekdaš spet nocoj iz hleva. S pastirji Detete kramlja — Ljubezen, ki ves svet ogreva.

Njen sprev razliva se pvsod: z zvonovi v sveto noč pozvanja, prepeva Detetu za god, do tal se nad grobovi sklanja.

Božična noč prinaša mir, Ljubezen bolni svet ozdravlja, odpira milosti izvir ter nas na sveti dan pripravlja, pozvanja,

Limbarski

BEST BIB—Cotton moves to the head of the class in a school-girl fashion that's set off with a ruffled and embroidered bib front. Super soft and comfortable, it's a Shutterbug design.

Josip Murn-Aleksandrov:

PRIŠEL ČAS JE KROG BOŽIČA

Prišel čas je krog božiča, bele naokrog gore, dvorom bliža se lisica, v snegu zajčje so steze.

Mlin ne gre več zaporedom, voda čezenj manj šumi, potok skriva se pod ledom, curek skozenj čist blešči.

Mrzla polja so, gozdovi, mrav in mrak v deželo gre,

polni so snega vrhovi, zvečer poti so težke.

To so zimski, zimski časi, sever je poti zamel, skozi okno zrem po vasi, skoro bi kosminke štel.

Skoraj bi kosminke štel, svet se ves mi je zaklel, z žalostjo, blede nevesto, ah, živeti sem začel.

Glas z Otoka
III.

In na Trški gori? Bil sem tam prvo nedeljo v avgustu. Kolikokrat sem kot mlad dečko, pozneje kot fant z veseljem hitel na goro, užival krasoto Dolenjske in res iz srca prepeval v cerkvi v čast Bogu in Mariji. Hladnik Nace je menda večkrat povedal, da na Trški gori in na Zaplazu so se mu vzbudile najlepše melodije Bogu in Mariji v čast. In to danes možu rad pritrčim. Globoko me je stisnilo pri srcu, ko sem zaslišal po dolgih letih ločitve zopet ubrano petje trškogorskih zvonov. Po končani maši sem res otroško vdano pokleknil pred podobno, kip Matere božje in se ji zahvalil za vso varstvo in pomoč zadnjih 30 let. Na zvonu, katerega je pobrala prva svetovna vojna, je bil menda napis: "Marija s Trške gore, oziraj se na otroke svoje". Oziraj se tudi na nas na tujem! Novi bronasti zvonovi so bili slovesno blagoslovljeni 5. julija 1925 in ravno v prihodnjem sv. letu bo minilo 50 let, od tistega lepega dogodka, katerega sem se kot mlad pobelj udeležil tudi jaz. Cerkev je med zadnjo vojno utrpela ogromno škodo, po vojni ji je bilo odvzeto vse ozemlje, vendar po zaslugi blagega župnika pok. Pahuljeta Franca so bile popravljene vse poškodbe. Njegov naslednik z vso vnemo vrši njegovo delo, cerkev je dobila električno razsvetljavo, je vsa ozvočena, ima novo streho itd., ponovno je vsa obnovljena. Vse hiše in družine v fari imajo na častnem mestu fotografije župnika g. Pahuljeta.

V verskem oziru se narod doma dobro drži, so pa tudi žalostne posledice. Je dandanes tudi na Zapadu slična pesem. Napuh in uspeh današnje moderne tehnike marsikoga zavede na napačno pota in ob zadnji uri se doma in zunaj pokažejo čudoviti trenutki, kateri očitno dokažejo, da je Bog in umirajoči obžalujejo svoje zmote. Zato res molimo za pravo pamet in srečno zadnjo uro!

Letina na Dolenjskem je bila dobra. V juliju je povzročila toča precejšnjo škodo po vsej Dolenjski v smeri Grosuplje-Trebnje-Novomesto-Brežice. Najbolj sta bila prizadeta Žužemberk in Trebnje. Po poročilih od doma je še vse, tudi trta zadovoljivo obrodilo in vinček je izredno dober.

Ob koncu naj povem še to. Pokopališča so doma lepo urejena in ob sobotnih večerih in ob nedeljskih jutrih polna ljudi, kateri prinašajo na grobove pokojnih rože in prižigajo luči. Bil sem dvakrat tudi navzoč pri cerkvenih pogrebih. Lep je slovenski obrednik.

Po mestih je pa tudi doma opaziti vesele dogodke, zlasti med mladino. Nič preveč mi ne ugaja kritika nekaterih mož našega naroda, kateri se štejejo za katolike prve vrste in krivično kritizirajo napore in boje Cer-

kve doma. Ne vem, ali ne razumejo ali nočejo razumeti trenutnega položaja tam. Treba je velike potrpežljivosti, modrosti in ljubezni tam. Vse to prazno govorjenje tam Cerki vdane zelo boli. Smešijo in omalovažujejo ves uspeh. To vse veliko pripomore sosedom naših meja, kateri komaj čakajo, da bi naše meje črtali in risali v svojo korist. Pa vsaj teh ni dosti. Prav pritrčim besedam g. Karla Mauserja, katere je izrekel ob grobu dr. Miha Kreka: "Molimo za slovenski narod!" In mož je prav povedal. Vso njegovo bodočnost pa prepustimo Bogu.

Vsem rojakom in bralcem Ameriške Domovine vesele, blagoslovljene božične praznike in mirno, zdravo novo leto 1974 ter ves božji blagoslov in varstvo v njem!

Bog živi!

Peter Selak

Priatelj's Pharmacy

IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE OHIO ZA OSTARELE
AID FOR AGED PRESCRIPTIONS
St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212

WISCONSIN — 160 acre modern dairy farm, new 110' barn with 50 stanchions, excellent investment. Also 200 acre adjoining farm with new house, dairy farm set up or beef and hogs. The 2 farms can be combined. — By owner (608) 439-5424 or (608) 439-5522.

(247)

MALI OGLASI

COLONIAL

Naprodaj, severno od bulevarda, 18. let star, na pol zidan, krasna hiša, Velike sobe, built-in dishwasher, jedilna soba, in dosti prostora za shrambo. Velike klozete, klimatizacija. 2½ garaže, blizu Villa Angela šole in trgovin. Pridite.

Wm. T. Byrne Real Estate
26101 Euclid Ave. 261-5100
(249)

Help Wanted Male

PUNCH PRESS OPERATORS and GRINDERS SHEET METAL MECHANICS to work on sheet metal fabrications and electrical cabinets. Steady work. Company paid benefits. Interviewing 8 AM to 11 AM.

FORMWELD PRODUCTS CO.
1530 Coit Ave.
go south on E. 152 St. to end of St. (x)

JANITOR WANTED

Janitor needed at St. Mary's Church. Anyone interested call 761-7740. Living quarters available. (x)

Help Wanted — Female

Iščemo starejšo žensko. Da bi skrbela za starejšo ženo v 3-sobni apartment. Kličite 481-0400 (1)

General Office Work
Typing, knowledge of Slovenian. Short hours. Call 431-0628 (x)

IŠČEMO URADNIŠKO MOČ

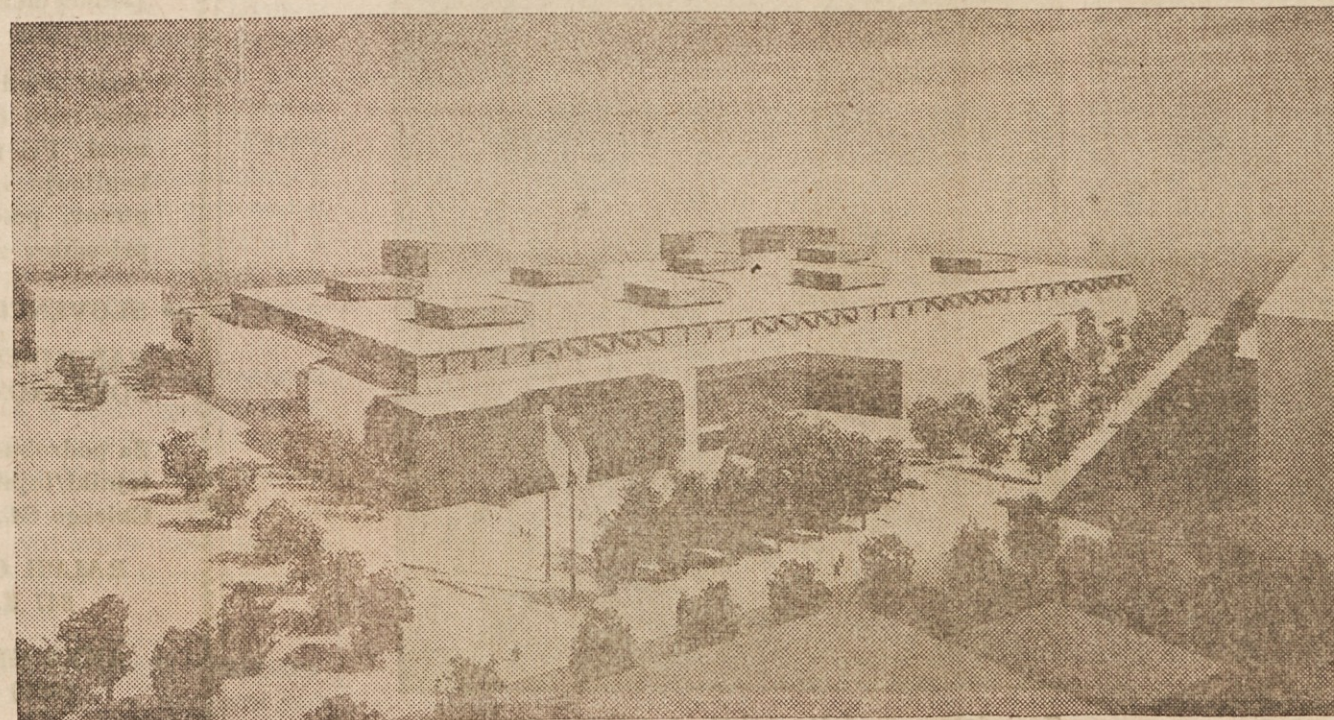
Ameriška Domovina išče zanesljivo uradniško moč, moškega ali ženskega, z znanjem slovenščine, angleščine in tipkanja. Nastop službe takoj. Oglasite se osebno ali pismeno.

AMERISKA DOMOVINA

6117 St. Clair Avenue

Cleveland, Ohio 44103

431-0628

NOVO VAŽNO SREDIŠČE WASHINGTONA — Na sliki je model novega D.D. Eisenhower Bicentennial Civic Centra, 300.000 kvadratnih čevljev obsega joče razstavne dvorane, največje v vsej deželi. Načrt je že odobren in bo izveden ter odprt leta 1976.

Johan Bojer:

IZSELJENCI

"Da, v stiski gredo ljudje k njemu. Sicer je krvses, ampak, če imaš potrdilo od zemljiškega urada, da imaš na tem in na tem kraju obdelano zemljo, je vse dobro. Kraljuje v kleti nasproti hotelu."

Malo pozneje je Morten stopil v majhno klet, iz katere mu je udaril v nos težek vzduh po usnju, maščobi in jedi. Majhen plešast možakar s črno brado, naočniki in oljnato sijočo poltjo je vstal od dela. "Dober dan, rojak," mu je odzdravil s pojočim glasom, ko je bil Morten povedal, kdo je.

Denar? Posojilo. Čevljar Bo je vzdihnil in zmajal z glavo.

Ali obenem se je Morten čutil merjenega in tehtanega. Rumenkaste oči za naočniki so nepremično gledale vanj. Kaj so videli? Da je ta obraz pošten, da ta človek ne pije. Bo je prebral potrdilo zemljiškega urada. Nato je stavljal vprašanje za vprašanjem. Koliko zemlje imajo? In koliko je je izorane? Ampak tako daleč od ljudi? Moj Bog, saj ni bila vredna niti lesenega žeblija.

In medtem, ko so naočniki strmeli skozi majhno okno, ki je bilo gori pod stropom prav ob cestnem tlaku in kjer je bilo videti, kako so hodile noge sem in tja, je Morten zagledal na stenah obešene izreke iz svetega pisma. "Iščite najprej božjega kraljestva..." in "Molite brez prestanka."

"Koliko potrebujete?"

Morten je omenil vsoto dvesto dolarjev.

"To je veliko denarja." Praskal se je po bradi.

Ko pa je Morten omenil mlatilni stroj, je oni postal živahen: "Enega imam, ki je bil že rabljen, pa je prav tako dober kakor nov. Nekdo mi ga je zastavil in ga ni rešil. Dobiš ga lahko za smešno ceno."

Potem je moral mladi mož podpisati neko listino, v kateri je zastavil svoj letošnji pridelek, v primeru slabe letine pa se obvezal, da bo izročil v jeseni vole in voz. Deset odstotkov obresti na mesec, da, da. In nazadnje je moral položiti roko na sveto pismo in priseči, da bo plačal vse do zadnjega vinarja. Ko pa je prestel mastne bankovce, se je izkazalo, da je bilo samo stoštrideset dolarjev!

"Da, ali sva rekla kaj drugače?"

"Ampak saj sem vendar podpisal za dvesto dolarjev," je rekel Morten.

"To že verjamem, onih dvajset, ki sem jih odrgal, so bonus. In štirideset za stroj."

Ah, tako je to šlo. Morten se je moral malo nasmehnuti in je hitel, da je spravil denar v žep, preden bi utegnil bogaboječ mož odtrgati še kaj več.

Potem se je vozil znova preko širne prerije. A zdaj ni imel samo moke, semenskega žita in mlatilnega stroja, ampak tudi kave in sladkorja in v zaboji tri majhne prašičke za ženske. Sicer ga niso bile izrečno prosile, ampak vedel je, da bodo vesele. Bilo je nekaj novega, skrbeti ne samo za svoje, ampak tudi za druge. Da se le mleko, ki ga je bil kupil, ne bi pokvarilo in da bi pripeljal prašičke žive domov.

Ampak od Helene ni bilo pisma, ne, ne. Pa saj tudi ni bil še nikak pravi milijonar. Naproti, sedel je na vozu kakor kako zastavljeno pišče. Če bo siaba letina, se bo moral dati vsega oskubsti. Ampak kaj, saj slabe letine ne bo! Zdaj je bil on novi Erik Foss, moral je pogumno gledati v svet in dajati drugim poguma. Saj bo dobro šlo. Solnce sije, prerija je kakor zavita v tenčico trave in rož. Morten sedi na kozlu in ne more drugače, peti mora. Ali zdaj pa

zdaj se prime za brado, kakor bi mislil, da mora tak mož, poln odgovornosti, vsekakor imeti polno brado.

Tako so prestali poletje. To leto so bile njive dvakrat tolikšne kakor preteklo. In če bo letina tako dobra, kakor je kazala zdaj, bodo morebiti v jeseni lahko prodali pšenice za več sto dolarjev. Vsako jutro so najprej gledali po vremenu. Še zmeraj utegne vse zgoreti, bati se je kobilic, nenadoma lahko udari toča. In Kal premnogo-krat vzdihne k ljubemu Bogu, naj se jih vendarle vsaj to pot usmili.

Bog? Da, če bo dobra letina, bodo zbrali nekaj denarja in poklicali v jeseni duhovnika semkaj. Potem bodo šli vsi k obhajilu, stari in mladi. Sicer pa je bilo Kalu ljubše, da je bila Karen tista, ki je govorila o tem z drugimi.

Nikoli ni bil Morten v taki napetosti. Se zmeraj mu je bilo, kakor bi počivala na njem tudi usoda drugih. Zdaj ni več mislil od jutra do večera, kako in kako lepo bo nekega dne na Kvidalu. Ne, večkrat je zahajal k sosedom in videti je bilo, da jim želi najboljše. Kot plačilo so mu izkazovali tako zaupanje, kakor da bi bil sam Erik Foss. Da, da, oni dve poti v mesto sta mu prinesli pravo spoštovanje. Nekega dne je prišel k njemu Ola Vatne, se smehljaj in rekel: "Ali misliš, da tiste stvari z Elzino zlato uro nisem opazil? Zdaj vidiš, kako težko je biti poročen s tako žensko. Zmeraj sem osramočen." Potem se mu je popolnoma zaupal in rekel, da v jeseni ne pojde z žitom v mesto, natanko ve, kaj bi se zgodilo, in te žalosti Elzi noče še enkrat napraviti. Plačal bo materinemu ljubljencu, da oskrbi prodajo namesto

njega. Tako je Ola krotil sama mega sebe, čeprav je čutil, kako sta mu vse bolj in bolj rastla potreba in želja priti v dotik z drugimi ljudmi, vreči se znova v vrvež. Ali to pot si noče popustiti za nobeno ceno.

Kadar hodi Morten sam ob svojih njivah, čuti nekaj, o čemer drugim ne priroveduje. Spominja se ljudskih množic, ki so se valile iz mesta na zahod.

JOHN F. KENNEDY, ki ga vidimo na sliki, 10 let po očetovi smrti, verjetno premišlja o usodni uri, ko je izgubil očeta.

DARUJTE

ZA

TISKOVNI SKLAD

AMERIŠKE DOMOVINE!

PODPIRAJTE

NAŠO

SLOVENSKO USTANOVO!

• OGLASUJTE V / AMERIŠKI DOMOVINI /

• PRIPOROČAJTE / AMERIŠKO DOMOVINO /

• SPOROČAJTE / AMERIŠKI DOMOVINI / OSEBNE NOVICE

• DOPISUJTE V / AMERIŠKO DOMOVINO /

• SPOROČAJTE PRAVOČASNO SPREMEMBO NASLOVA

• PORAVNAJTE PRAVOČASNO NAROCNINO

Naznanilo društvenim tajnikom

Veliko posameznih društev ima v našem listu seznam svojih uradnikov, čas in kraj sej. Te sezname priobčujemo po enkrat na mesec skozi vse leto proti plačilu \$15.

Društvom, ki imajo mesečni oglas v tem seznamu, objavljamo brezplačno tudi vabila za seje, pobiranje asementa in druge kratke vesti. Dobijo torej za \$15.00 dosti koristnega.

Vsem društvom priporočamo, da na letnih sejah odobre letni oglas v imeniku društev Ameriške Domovine in si s tem zagotovijo tudi priložnost za brezplačno objavo društvenih vesti in novic.

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov:

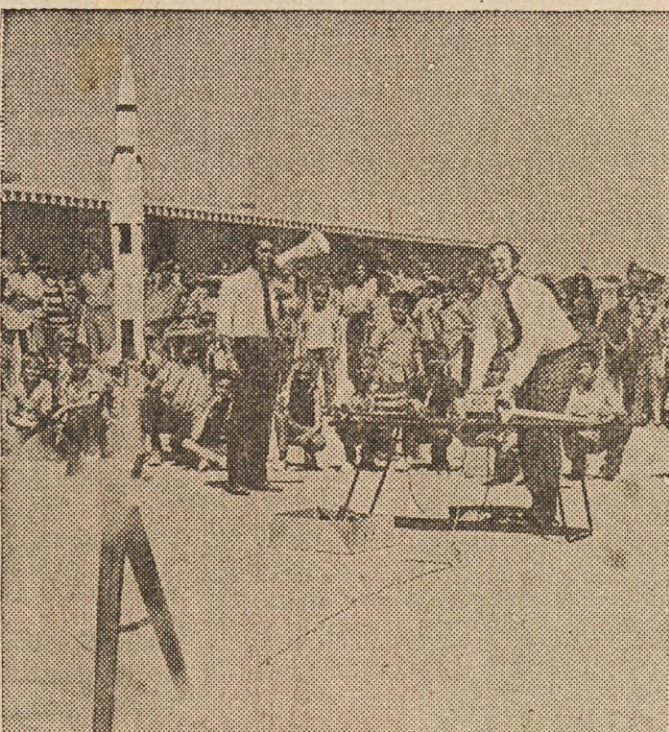
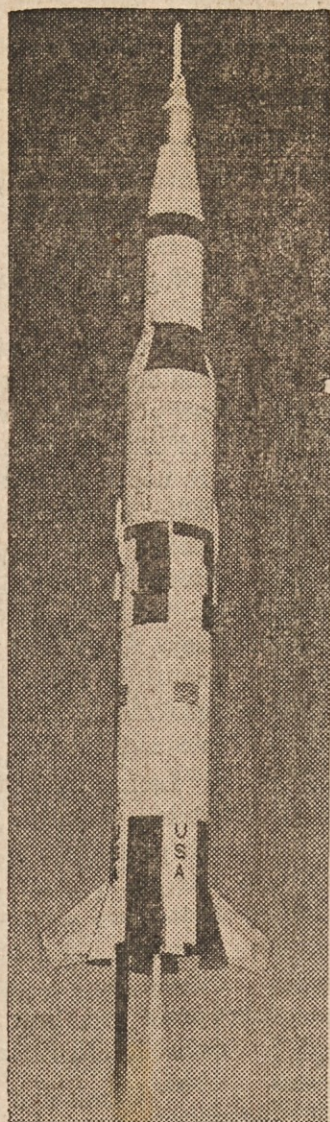
Moj novi naslov:

MOJE IME:

PROSIMO, PISITE RAZLOČNO

SPUŠČANJE RAKET IMA DOSTI PRIJATELJEV

Slika na levi kaže model vesoljske rakete, ko se dviga s tal. Sliki na desni in na levi spodaj kažeta vzlet, njegove vodnike in opazovalce.

Na desni spodaj vidimo navdušena "raketnika" pri ogledovanju in pripravljanju njihovih raket.

Za izdelavo modelov raket in njihovo spuščanje je veliko zanimanje med šolarji in šolaricami zlasti v višjih razredih in tudi med dijaki in dijakinjami srednjih šol.

NI BILA ZABAVALA — Donald Segretti je priznal, da je z več sodelavci skušal napraviti demokratskim volivnim kandidatom lani čim več težav. Pri tem se je posluževal tudi nedovoljenih poti, za kar mora odgovarjati pred zakonom. Nekaj časa je izgledalo, da je vsa reč smešna, pa je mladi mož na kraju spoznal, da je hudo resna.